

Iráni konferencia Dániában

Az idén Kaposváron június 10–16. között megtartott Országos Színházi Találkozón (OSZT) a legjobb rendezés díját Bocszárdi László kapta a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház *Iráni konferencia* című előadásának színre viteléért. A szibériai Irkutszkban 1974-ben született, 2023-ban távollétében Oroszországban nyolc év börtönre ítélt Ivan Viripajev 2017-ben írta a darabot. A 2014 óta Lengyelországban élő szerző művét Nagyváradon a HolnapUtán színházi fesztiválon láthattuk.

Mikor beléptünk a színház épületébe, azonnal a „konferencián” találtuk magunkat, hiszen minden néző megkapta a saját azonosító kártyáját,

és a konferencia néhány „előadója” is a nézők között foglalt helyet, onnan szólott hozzá a vitához, vagy éppen ment fel a színpadra, ahogyan szerepe megkívánta. Ezek a megoldások elősegítik azt, hogy a nézők még inkább bevonódjanak az előadásba, hiszen nincs éles határvonal a nézőtér és a színpad között. A kivetítőkön a felszólalókat láthattuk, mozgásukat, színpadra lépésüket olykor kamera követte, így az annak látószögébe került nézők is láthatók voltak, ami tovább erősítette azt az érzést: az elhangzottakat nemcsak külső szemlélőként követjük, akár mikrofonhoz is szólíthatnak bennünket.

Miközben a darabban különféle eszméket ütköztetnek azok képviselői,

Fotó: Vigh László Miki

a közöttük lévő viszonyok is megjelennek, akárcsak személyes tapasztalataik. S miközben Dánia fővárosában, Koppenhágában újságíró és teológus, író és karmester mondja egymásnak a magáét, Iránt a háttérben álló burkás nőalak jeleníti meg. Ő Shirin Shirazi, a Nobel-díjas, de kamaszlányként szerelmes versei miatt elítélt költőnő, aki az előadás végén arról beszél, mit jelentett számára a szabadság és a szerelem. A fárszi (perzsa) és magyar nyelven elhangzó versben egy olyan világgép jelenik meg, ami a nyugati ember számára szinte értelmezhetetlen.

A konferencia szereplői ugyanis ízig-vérig nyugatiak, bár valamilyen módon ki-ki találkozott már más kultúrákkal. Astrid Petersen haditudósítónőt például a fogságban megerősítették, a miniszterelnök felesége többek között Dél-Amerikában jótékonykodott, az aktivista a muzulmánokat segítené...

A haditudósító a saját tapasztalatai alapján, avagy éppen azok ellenére mégis alapvető emberi jogokért emel szót, bár mikor sarokba szorítják, ki mondja, bár ellenzi a halálbüntetést, az erőszaktevőt halva látná, míg egykori volt férje, az író, a lehető legkonzervatívabb nézeteket vallja. A miniszterelnök felesége egy teljesen elvont boldogságról beszél, amit a szegénységben élők szemében vélt látni, az aktivista már csak struktúrákat lát emberek helyett. A punkzenekart a templomból kitiltó pap és a teológus Istenre hivatkozik ugyan, de mikor kiderül, hogy a televíziós újságírót gyermekként egy kollégájuk molesztálta, arra nincs érdemleges válaszuk.

Az idős karmester a mítosz és a hagyományok szerepéről értekezik, és az ő esetében is, akárcsak a szereplők legtöbbször azt érezhetjük: van igazság abban, amit a világról gondol és mond, és mégis hiányérzettel maradunk. Az *Iráni konferencia* nem egy megnyugtató, kész válaszokat kínáló előadás, de ez az egyik legnagyobb érdeme: vitára, továbbgondolkodásra, valamint az önmagunkkal és saját hiteinkkel, eszméinkkel és véleményünkkel való szembenézésre is késztet.

Fried Noémi Lujza

Szereposztás: Philip Rasmussen, 50 éves: Kónya-Ütő Bence, Kolcsár József; Daniel Christensen, 42 éves: Pálffy Tibor, Márton Lóránt-László; Oliver Larsen, 60 éves: Szakács László, Pignitzky Gellért; Magnus Thomsen, 35 éves: Varsányi Szabolcs, Kónya-Ütő Bence; Astrid Petersen, 33 éves: Gajzágó Zsuzsa, Korodi Janka; Emma Schmidt-Poulsen, 40 éves: D. Albu Annamária, Fekete Mária; Gustav Jensen, 42 éves: Erdei Gábor; Augustin atya, 50 éves: Mátray László; Pasquale Andersen, 90 éves: Nemes Levente; Shirin Shirazi, 38 éves: Szalma Hajnalka, Pál Ferenczi Gyöngyi; Mathilde Hansen: Göllner Boróka; Kathrine Johansen: Vass Zsuzsanna; Patrik Nilsson: Nagy-Kopeczky Kristóf. (Kettős szereposztás esetén dőlt betűkkel a Nagyváradon fellépett színészek neveit emeltük ki.)